

[Esther Malling Pedersen.]

forelæggelsestale absolut ikke med noget angreb på landstinget, men landstinget er fra mange sider gennem lang tid — ikke mindst nu, i forbindelse med grundlovs-sagen — blevet fremstillet og omtalt på en måde, som jeg synes der netop i dag er grund til at nedlægge protest imod.

Man kan sagligt diskutere, hvilken form der er den bedste: etkammer- eller tokammerformen; man kan veje de to systemer imod hinanden, betragte dem ud fra principielle synspunkter. Men det er jo ikke den fremgangsmåde, man har valgt. Og det er en svaghed, at man i forbindelse med grundlovsforslaget i stedet for positivt at argumentere for etkammersystemet har lagt hovedvægten på at argumentere imod det nuværende landsting, at man som bevis for etkammersystemets fortræffelighed har henvist til landstingets uanvendelighed. Det forekommer mig, at det er en lidt for nem og lidt for billig fremgangsmåde, når det drejer sig om noget så dybtgående som den forandring af vor forfatning, der her er tale om.

Man begrundet denne forandring med, at det ikke har vist sig muligt at finde en brugelig form for et tokammersystem. Men er den påstand nu også fyldestgørende? I hvert fald kan man ikke frigøre sig for, at det spørgsmål melder sig: Hvor dybt er mulighederne prøvet?

Det er jo ikke positive, ikke principielle grunde, man anfører mod landstinget. Man bebrejder det ikke, at det har tiltaget sig noget af den politiske magt, som rettelig bør ligge hos folketinget, og derigennem vanskeliggjort dets arbejde — man kunne næsten fristes til at sige: tværtimod. Man bebrejder landstinget, at det ikke har hævdet sig stærkt nok, og den påstand skal jeg ikke gøre noget som helst forsøg på at tilbagevise. Der er meget i dette forhold, der kunne og burde have været anderledes. Vi burde med langt større myndighed have krævet arbejdsforhold, der kunne have gjort det muligt for os at udøve den funktion som det efterprøvende, det overvejende ting, der er betroet os, og vi burde med langt større myndighed have protesteret mod det lovjaskeri, som dårlig arbejdsfordeling tvang os til at række hånd til.

Men det bør ikke glemmes, at i forholdet mellem landsting, regering og folketing er

landstinget den svagere part, og man kan ikke tillægge det al skyld. Det burde have været en pligt for de skiftende regeringer at give landstinget — sålænge dette var et retsmæssigt led i vor forfatning — den plads, der var tiltænkt det, og at give det sådanne arbejdsmuligheder, at det kunne virke efter sin forudsætning. I stedet for har man undergravet dets prestige for nu at kunne henvise til dets uanvendelighed som tilstrækkeligt grundlag for en dybtgående forandring af vor forfatning.

Nu skal man vel i al almindelighed ikke plædere i sin egen sag, men det er vi jo nødt til i dette øjeblik og under disse forhold, og der er et par konkrete spørgsmål, som efter min mening bør drages frem.

Der er for det første det spørgsmål, om det er rigtigt, at der i en moderne forfatning ikke er brug for en institution af landstingets art. Det mest positive, der er sagt for etkammersystemet, er dette, at det gør rigsdagen i stand til at arbejde hurtigere, gør den mere besluttsom, mere handlekraftig. Men er det egentlig det, vi i særlig grad trænger til i den tid, hvori vi lever? Der vil altid kunne komme ting, der melder sig med kraft og kræver en hurtig afgørelse. Alle erfaringer viser imidlertid, at i så tilfælde har landstinget aldrig været nogen hindring, og i det, man kunne kalde det jævne, daglige lovgivningsarbejde, er det da øget tempo, man trænger til? Er det sådan, at befolkningen ude i landet går og længes efter love og bebrejder rigsdagen, at ekspeditionerne ikke foregår hurtigt nok? Mon ikke befolkningen synes, at lovmaskineriet snurrer tilstrækkelig lysteligt og tilstrækkelig hurtigt, og måske endda synes, at de praktiske virkninger af en og anden lov kunne have været gennemtænkt noget nøjere, før den trådte ud i livet? Heroverfor vil man gentage den indvending, at landstinget ikke i tilstrækkelig grad har udøvet den funktion som overvejende og prøvende ting, som var blevet overdraget det; men jeg synes ikke, den indvending virker tungt nok. Spørgsmålet er ikke, om det nuværende landsting — hvor der iøvrigt indtil i dag er blevet arbejdet med alvor, saglighed og fid på alle de opgaver, som er blevet tinglyt betroet — er anvendeligt eller ikke. Spørgsmålet er, hvad befolkningen har mest brug for i en tid, da man lovgiver så at sige på alle områder af det daglige liv: en særlig hurtig arbejdende, særlig handlekraftig og